

ЕК ПРИЕМА ИНИЦИАТИВА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЧИРАКУВАНЕТО В ЕВРОПА¹⁾

Генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и приобщаване“
Европейска комисия

На 5 октомври 2017 г. Европейската комисия прие предложение за Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване. Тази инициатива, която е под формата на препоръка на Съвета, представлява част от новата Европейска програма за умения, стартирана през юни 2016 г. Тя е свързана също така с Европейския стълб на социалните права, който предвижда право на качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот. В резултат на широка консултация в препоръката са набелязани 14 ключови критерия, които държавите членки и заинтересованите страни следва да използват за създаването на качествено и ефективно чиракуване. Инициативата ще допринесе за повишаването на пригодността за заетост на чираците и за стимулирането на личното им развитие и по този начин за формирането на висококвалифицирани работници, които притежават подходящите умения, съответстващи на потребностите на пазара на труда.

Заместник-председателят на ЕК Валдис Домбровскис, отговарящ за еврото и социалния диалог и за финансовата стабилност, финансовите услуги и съюза на капиталовите пазари, заяви: „Чиракуването често е трамплинът, от който се нуждае един млад човек, за да навлезе в професионалния живот. Днес представяме предложения за усъвършенстването на тази ценна обучителна дейност, така че тя да бъде от полза както за работодателите, така и за учащите се. Крайната ни цел е да улесним интеграцията на младите хора на пазара на труда, като зачитаме многообразието от образователни системи и системи на обучение в държавите членки“.

Заместник-председателят на Европейската комисия Юрки Катайнен, отговарящ за работните места, растежа, инвестициите и конкурентоспособността, каза: „Осигурявайки пряка връзка между теорията и практиката и между образованието и пазара на труда, качествено и ефективно чиракуване представлява конкретен начин за оказване на помощ на младите хора да навлязат добре подготвени в трудовия свят, като едновременно с това прави човешкия капитал на Европа по-силен. Това, от своя страна, е от ключово значение за повишаването на конкурентоспособността на нашите общества и икономики“.

Комисарят по заетостта, социалните въпроси, уменията и трудовата мобилност Мариан Тейсен заяви: „Искаме младите хора да придобиват уменията, от които се нуждаят, за да работят. Чиракуването се счита за „златен стандарт“ в професионалното образование и обучение. Две трети от чираците получават работа веднага след като завършат обучението си. С оповестената днес нова рамка определяме елементите, които правят чиракуването привлекателно. След като бъде приета, рамката ще гарантира, че качествено чиракуване предоставя ползи и на учащите се, и на работодателите“.

Предлаганата рамка определя седем критерия за условия на обучение и труд, по които ще се оценяват качеството и ефективността на чиракуването:

- писмен договор;
- резултати от обучението;
- педагогическа помощ;
- елемент, свързан с работното място;
- заплащане и/или компенсация;
- социална закрила;
- здравословни и безопасни условия на труд.

Рамката съдържа също така седем критерия за рамкови условия:

- регулаторна рамка;
- участие на социалните партньори;
- подкрепа за предприятията;
- гъвкави модели и мобилност;
- професионално ориентиране и повишаване на осведомеността;
- прозрачност;
- осигуряване на качество и проследяване на професионалното развитие на лицата, завършили успешно чиракуването.

Комисията подпомага изпълнението на тези критерии чрез отпускането на съответно финансиране от ЕС. Само Европейският социален фонд отпуска средства в размер до 27 милиарда евро за образование и обучение, а ЕС подпомага чиракуването и чрез разнообразни други инструменти. Европейският алианс за професионална подготовка е мобилизирал до момента повече от 750 000 предложения за трудова дейност, насочени към младите хора. По линия на гаранцията за младежта вече са били отправени поне 390 000 предложения за чиракуване, тъй като чиракуването е една от четирите възможности, които трябва да бъдат предоставени на младите хора след четири месеца безработица. Програмата „Еразъм+“ подкрепя мобилността за чираци, включително чрез новата инициатива „ЕразъмПро“, насочена към подпомагането на 50 000 места за обучение на учащи се в предприятия в чужбина за периода 2018 – 2020 г. Усилията за по-голямо

предлагане на възможности за чиракуване дават резултат и поради това от жизненоважно значение е да бъдат определени критериите за успех. Новата рамка предоставя именно това.

Следващи стъпки

Предложението ще бъде обсъдено с държавите членки, за да бъде прието от Съвета. Комисията разработва понастоящем нов набор от помощни услуги, за да помогне на държавите членки и заинтересованите страни да въведат тази рамка чрез обмен на знания, работа в мрежа и съвместно учене. Инициативата ще бъде популяризирана и чрез Европейския алианс за професионална подготовка и кампании за повишаване на осведомеността, като Европейската седмица на професионалните умения, която ще се проведе от 20 до 24 ноември 2017 г. за втора поредна година.

Контекст

Чиракуването съчетава учене в училище и обучение на работно място и улеснява прехода на младите хора от образование и обучение към работа. Понастоящем в Европа има около 3,7 милиона чираци в сравнение с около 20 милиона студенти във висши учебни заведения. Някои държави членки имат дългогодишни традиции, които дават резултати. В други системите за чиракуване са в процес на създаване или укрепване. Като цяло, 60 – 70 % от чираците започват работа веднага след чиракуването, като в някои случаи този процент нараства на 90.

Предложението за Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване допринася за изпълнението на приоритета на ЕС за работни места, растеж и инвестиции и зачита многообразието от национални системи. То е част от новата Европейска програма за умения и стремежа и за повишаване на качеството и уместността на обучението за придобиване на умения. Един от приоритетите е професионалното образование и обучение реално да стане първият избор за много хора. Специално внимание се обръща на чиракуването в МСП, което се оказва ключов фактор за успех в много държави членки.

Предложението е в контекста на Римската декларация от 25 март 2017 г., в която европейските лидери поеха ангажимента да работят за „Съюз, в който младите хора получават най-доброто образование и обучение и могат да следват и да намират работа навсякъде на континента“.

Инициативата допринася също така за изграждането на Европейския стълб на социалните права, чийто първи принцип е правото на качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот за всеки.

Също така предложената инициатива е последващо действие на съобщението „Инвестиране в младежта на Европа“, в което Комисията обяви

намерението си да предложи рамка за чиракуването. Тя е изготвена въз основа на приноса на европейските социални партньори. Инициативата допълва действията на Комисията за стимулиране на професионалното образование и обучение, а именно действащата рамка за качество на стажовете.

През последните три години безработицата сред младите хора намаля по-бързо, отколкото общата безработица — от 21,4% през 2014 г. на 16,7%. Въпреки това тя продължава да бъде значително по-висока от средната стойност за ЕС (7,6% през август 2017 г.).

NOTES/БЕЛЕЖКИ

1. Източник: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=89&newsId=2873&furtherNews=yes>

EC ADOPTS INITIATIVE TO BOOST APPRENTICESHIPS IN EUROPE

 DG Employment, Social Affairs & Inclusion
European Commission
B-1049 Brussels, Belgium